

## POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Iwulski

SSN Romualda Spyt

w sprawie ze skargi F. W.

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...]

w sprawie V ACa .../15,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 maja 2016 r.,

- 1. stwierdza przewlekłość postępowania przed Sądem  
Apelacyjnym w sprawie V ACa .../15,**
- 2. przyznaje F. W. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego  
kwotę 2000 (dwa tysiące) złotych,**
- 3. oddala skargę w pozostałym zakresie,**
- 4. oddala wniosek o zasądzenie od pozwanego kosztów  
postępowania wywołanego skargą.**

## UZASADNIENIE

F. W. (skarżący) wniósł 21 marca 2016 r. skargę na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez Sąd Apelacyjny w [...] w sprawie o sygnaturze V ACa .../15. Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania, zobowiązanie Prezesa Sądu Apelacyjnego do podjęcia czynności zmierzających do usunięcia skutków przewlekłości postępowania w terminie 7 dni od złożenia skargi oraz zasądzenie kwoty 5.000 zł tytułem odszkodowania za

stwierdzoną przewlekłość. Skarżący wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania wywołanych wniesieniem skargi na przewlekłość postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając zarzut przewlekłości postępowania skarżący podniósł, że akta sprawy zostały przekazane Sądowi Apelacyjnemu w grudniu 2015 r., po prawidłowym wniesieniu przez skarżącego apelacji. Sąd ten powinien rozpoznać jego apelację w terminie 30 dni, ponieważ została ona wniesiona w sprawie o sprostowanie publikacji prasowej, a taki termin rozpoznania apelacji wynika z art. 52 ust. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz.U. 1984 Nr 5, poz. 24, dalej jako Prawo prasowe). Mimo to, Sąd drugiej instancji, do momentu złożenia przez skarżącego skargi na przewlekłość postępowania, nie podjął żadnych działań: nie zbadał apelacji pod względem formalnym, nie nadał sprawie sygnatury, nie wydał merytorycznego rozstrzygnięcia. Skarżący podniósł, że zwłoka w rozpoznaniu sprawy powoduje, że nawet w przypadku uwzględnienia apelacji skarżący będzie miał zmniejszoną możliwość realizacji celów prawnych, którym instytucja apelacji służy.

W odpowiedzi na skargę, Prezes Sądu Apelacyjnego wniósł o jej oddalenie. Prezes Sądu Apelacyjnego podniósł, że wbrew twierdzeniom skarżącego akta sprawy I C .../15 zostały temu Sądowi przekazane przez Sąd Okręgowy w S. 8 grudnia 2015 r. i zarejestrowane pod sygnaturą V ACa .../15. Następnie akta sprawy I Ns .../14, stanowiące załącznik do akt I C .../15, zostały udostępnione Sądowi Okręgowemu w S. i zwrócone Sądowi Apelacyjnemu 7 stycznia 2016 r. W dniu 23 marca 2016 r. Sąd Apelacyjny wyznaczył termin rozprawy na 27 kwietnia 2016 r. Prezesa Sądu Apelacyjnego podkreślił, że termin z art. 52 ust. 6 prawa prasowego jest terminem instrukcyjnym i należy go liczyć od momentu przekazania akt Sądowi drugiej instancji, nie zaś od daty wniesienia apelacji. W okolicznościach niniejszej sprawy powinien być on zatem liczony od momenty zwrotu wypożyczonych akt, tj. od 7 stycznia 2016 r. Ponadto, Prezes Sądu Apelacyjnego podniósł, że z uwagi na trudną sytuację wydziału, związaną z niedoborami kadrowymi, sprawy są wyznaczane z pewnym opóźnieniem. Okoliczności te przemawiają, w ocenie Prezesa Sądu Apelacyjnego, przeciwko stwierdzeniu przewlekłości postępowania w niniejszej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga na przewlekłość postępowania okazała się zasadna przy uwzględnieniu okoliczności faktycznych jej wniesienia oraz po dokonaniu oceny terminowości czynności podjętych przez Sąd Apelacyjny w [...] w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, z uwzględnieniem charakteru sprawy, stopnia jej zawilości oraz znaczenia dla strony skarżącej.

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. 2004 Nr 179, poz. 1483 ze zm., dalej jako ustawa) nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 120 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 121). Jedynie wyjątkowo krótsze okresy beczynności mogą uzasadniać stwierdzenie przewlekłości postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z 22 lipca 2014 r., III SPP 123/14, LEX nr 1515457).

Oceniając, czy w niniejszej sprawie doszło do przewlekłości postępowanie należy jednak uwzględnić, że mamy do czynienia z regulacją szczególną, wynikającą z art. 52 ust. 6 Prawa prasowego. Z przepisu tego wynika, że w sprawach o sprostowanie publikacji prasowej apelacja niedotknięta brakami formalnymi powinna być rozpoznana w terminie 30 dni od jej wniesienia.

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny dopuścił się naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki nie tyle poprzez nierozpoznanie apelacji w terminie wynikającym z art. 52 ust. 6 Prawa prasowego, co poprzez niepodjęcie – do daty wniesienia skargi na przewlekłość – jakichkolwiek czynności zmierzających do wyznaczenia terminu rozprawy. Sąd Najwyższy w obecnym

składzie podziela poglądy piśmiennictwa, zgodnie z którymi termin z art. 52 ust. 6 Prawa prasowego ma charakter instrukcyjny. Nie tłumaczy to jednak opieszałości Sądu w przedmiocie wyznaczenia terminu rozprawy. Sąd Najwyższy podkreśla, że nie doszłoby do przewlekłości postępowania, gdyby termin rozprawy w przedmiotowej sprawie został wyznaczony od razu po zwrocie akt sprawy przez Sąd Okręgowy w S. Sądowi Apelacyjnemu, nawet gdyby przypadał on (z uwagi na już wyznaczone terminy rozpraw) po upływie przewidzianego w art. 52 ust. 6 Prawie prasowym 30 dniowego terminu na rozpoznanie sprawy o sprostowanie publikacji prasowej.

Dodatkowo uwzględniono, że sprawa zawisła przed Sądem Apelacyjnym nie należy do skomplikowanych pod względem faktycznym i prawnym, co dodatkowo przemawia za uznaniem, że w sprawie doszło do przewlekłości postępowania.

Uwzględniając skargę na przewlekłość postępowania apelacyjnego, Sąd Najwyższy miał obowiązek rozstrzygnąć wniosek skarżącego o zasądzenie odpowiedniej sumy pieniężnej. Przyznanie odpowiedniej sumy pieniężnej na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy stanowi sankcję dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości oraz rekompensatę dla skarżącego za krzywdę moralną spowodowaną przewlekłością postępowania. Następuje w wysokości proporcjonalnej do wielkości zwłoki, jej przyczyn oraz dotkliwości dla skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 stycznia 2006 r., III SPP 154/05, OSNP 2006 nr 21-22, poz. 342). Odpowiednia suma pieniężna pełni rolę swoistego zadośćuczynienia za stres i frustrację, spowodowane przewlekłością postępowania sądowego. Skarżący wniósł o zasądzenie tytułem odszkodowania kwoty 5.000 zł. Po rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy, w tym uwzględniając charakter sprawy, jej przedmiot (spór toczył się o sprostowanie publikacji prasowej) oraz relatywnie niedługi okres zwłoki w rozpoznaniu sprawy, Sąd Najwyższy uznał za właściwe przyznanie skarżącemu tytułem wspomnianego zadośćuczynienia kwoty 2.000 zł. Z uzasadnienia skargi na przewlekłość postępowania nie wynika, aby skarżący znajdował się w takiej sytuacji życiowej, by przyznanie mu wyższej kwoty zadośćuczynienia zapewniło odpowiednią rekompensatę za oczekiwanie na rozstrzygnięcie sprawy.

Ponieważ postępowanie przed Sądem drugiej instancji zakończyło się po wniesieniu skargi na przewlekłość postępowania, wniosek o zobowiązanie Prezesa Sądu Apelacyjnego do podjęcia czynności eliminujących skutki przewlekłości postępowania należało oddalić, gdyż wydanie stosownych zaleceń okazało się zbędne (art. 12 ust. 3 ustawy).

Oddaleniu podlega także wniosek o zasądzenie kosztów postępowania wywołanych wniesieniem skargi na przewlekłość postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, gdyż wniosek ten został skierowany przeciwko niewłaściwemu podmiotowi, tj. pozwanemu w postępowaniu głównym toczącym się przed Sądem Apelacyjnym. Sąd Najwyższy pragnie zaznaczyć, że wniosek powyższy powinien w przedmiotowym postępowaniu być skierowany przeciwko Skarbowi Państwa, reprezentowanemu przez Sąd Apelacyjny. Zatem z uwagi na jego błędne sformułowanie podlega on oddaleniu.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł stosownie do art. 12 ust. 2-4 ustawy.

kc